

ОДЗИВИ ЧИТАЛАЦА

Генерал-мајор **МИТАР ВУЈОВИЋ**

„ОПШТЕВОЈНО ШКОЛОВАЊЕ ОФИЦИРА СЛУЖБИ“

У чланку под горњим насловом¹⁾ покренуто је једно актуелно и, по мом мишљењу, важно питање, па сматрам да би било корисно када би се о њему развила шири дискусија.

Чињеница је да савремени официри служби, поред своје уже специјалности, треба да располажу и знањима из многих других области (општевојним, политичким, техничким, из природних наука, историје, језика, итд.), али је за дискусију којим од ових знања треба дати предност.

Писац чланка заступа гледиште да официри служби, поред своје уже специјалности, треба у првом реду да располажу солидним општевојним знањима, па између осталог каже:

„Данас све више преовлађује гледиште да савремен официр службе не би смео много да заостаје у општевојном образовању од општевојних старешина, а поготову они официри који према својим функционалним дужностима заузимају, или у перспективи треба да заузму, руководећа места у одређеним службама у вишим командама...“

Иако писац чланка не оспорава потребу да официри служби, поред свог ужег стручног (специјалистичког) знања, располажу у довољној мери и ширим стручним знањима, ипак ми се чини да истицање у први план захтева да официри служби у првом реду располажу општевојним знањима може довести до запостављања потреба за стицањем ширих стручних знања, којима, по мом мишљењу, у савременим условима треба дати предност.

Правилно функционисање служби у оквиру штабова и јединица у целини мислим да се неће моћи у довољној мери огарантовати тиме што ће официри служби (интендантске, санитарске, ветеринарске, техничких и осталих) имати добро општевојно образовање (које по обиму није мало ни једнострано да би се могло узгред стећи), већ тиме што имају минимум овог образовања али располажу солидним стручним и специјалистичким знањима која ће им омогућити да сагледају како своју улогу, задатке и обавезе, тако и могућности своје службе у целини и потребе сваког борца и јединице.

¹⁾ Генерал-мајор Јефта Јовановић: „Општевојно школовање официра служби“ — Војно дело бр. 3/58, стр. 200.

Поред солидног познавања своје службе, официри служби морају располагати како ширим знањима која се односе на примену њихове службе у армији, тако и оним која су везана за одговарајуће научне гране у целини (економику, здравство, транспорт итд.). Ниједан проблем из делокруга појединих служби у армији не може се посматрати изоловано од проблема одговарајућих служби у грађанству. Официри служби, а нарочито они на руководећим дужностима, морају познавати не само проблеме своје службе у мирнодопским и ратним условима, него и општу проблематику из тог домена, како у квиру земље у целини тако и по републикама, областима, покрајинама итд. Довољно је поменути само нека питања која засецају у проблематику појединих служби, као: тржиште, промет робом, снабдевање великих градова и индустријских центара, утицај атомске енергије на животне потребе, занављање и чување резерви и сл. — за интендантску службу; или лечење болести које наступају као последице радијација, деконтаминација итд. — за санитарску службу, па да се види колико су озбиљни и сложени проблеми које треба да проучавају официри служби, ако желе пратити проблематику своје службе и своје пословање у армији саображавати нивоу развоја земље и владајућих друштвених, економских и др. односа. Ниједан посао, односно делатност било које службе, не може се успешно обављати ако се посматра само са уско стручног аспекта, већ се мора познавати одговарајућа проблематика у најширем смислу.

Дакле, само солидна стручна спрема, са добрим познавањем друштвено-економског развоја, уз поседовање неопходних општевојних знања, омогућиће официрима служби да са успехом прате проблематику своје службе и извршавају одговарајуће задатке.

Ако се све ово има у виду, као и околност да ће сва ова проблематика у савременим условима постајати све сложенија, моћи ће се видети неопходност да школовање официра служби буде у првом реду усмерено на стицање широких стручних знања. Давање предности општевојним знањима могло је имати оправдања само у време кад су службе биле још недовољно развијене, што у почетку (став I, фуснота 2) констатује и сам писац чланка. Но, може се и данас наићи на мишљења да је рад официра служби једноставнији и лакши од рада општевојних официра и да ови могу без великих напора ући у проблематику служби и обављати у њима одговарајуће дужности.²⁾

²⁾ Оваква мишљења се делимично наилазе код извесних официра родова који се радо јављају за преквалификацију у разне службе, мислећи да ће са расположивим општевојним знањем, уз минимално стручно знање које ће добити преквалификацијом, моћи добро обављати одговарајуће послове и лакше напредовати. Но није потребно наглашавати да су они оваква мишљења морали брзо мењати када су почели те службе дубље проучавати и обављати у њима сложене послове.

Са развојем армија повећавана је обимност и сложеност појединих служби, па су и поједине гране прерасле у самосталне службе. Тако је у неким армијама у току Другог светског рата из интендантске службе била издвојена исхрана, и организована као посебна служба од најнижих јединица до највиших команди. Ово је, изгледа, сада код неких армија поново учињено. Иако се то односи првенствено на велике армије, мислим да ово, као и констатација писца да се „у многим армијама официри служби (нарочито виши) деле, према функцијама које обављају, на оперативно-организациске и техничке органе“, доста убедљиво показује како су службе све више заокупљене разним проблемима.

Најзад, при решавању проблема школовања кадра за интендантску, санитетску, ветеринарску, техничку и саобраћајну службу, о чему је реч у поменутом чланку, мора се водити рачуна и о чињеници да ће нова техничка достигнућа, а нарочито нова оружја, изменити многе погледе и ставове у поставкама о појединим службама, до којих се било дошло на основу искуства из Другог светског рата и ранијих ратова. Свака се служба мора више или мање преиспитати, па нешто одбацити, а доста новог додати. Тако ће се доћи и до закључка о томе којим знањима при школовању официра служби треба дати предност. При том се мора имати у виду и улога општевојних руководиоца који су позвани да обједињују рад и руководе свим службама у командама.

Мислим да предње излагање упућује на закључак да ће савремени официри служби у првом реду имати потребу за проширењем својих стручних знања. Но то неће искључивати могућност да се официри неких служби школују и у највишим општевојним школама, с тим што ће то бити само појединачни случајеви који неће утицати на оформљавање општег става у погледу школовања официра служби у целини.